

LIBRIS

We know
books

Editor: *Vasile Burlui*

Redactor: *Ianuarie Raul Iordăchiță*

Tehnoredactor: *Cristina Lucia Șutiu*

Coperta: *Cristina Lucia Șutiu*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TEODOREANU, IONEL

Crăciunul de la Silvestri : roman / Ionel Teodoreanu. -

Iași : Cartea Românească Educațional, 2025

ISBN 978-606-057-410-1

821.135.1

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional

Copyright © Editura Cartea Românească Educațional, 2025

www.librariacartearomaneasca.ro/ecredu.ro

www.ecredu.ro

Ionel TEODOREANU

CRĂCIUNUL DE LA
SILVESTRI

Roman

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

CUPRINS

PARTEA ÎNTÂI: ANIȘOARA VINE	5
Capitolul I.....	7
Capitolul II	13
Capitolul III.....	19
Capitolul IV	29
Capitolul V	37
Capitolul VI.....	45
Capitolul VII.....	51
Capitolul VIII	57
Capitolul IX	61
Capitolul X.....	65
Capitolul XI	71
Capitolul XII.....	76
Capitolul XIII	80
Capitolul XIV	86
Capitolul XV.....	90
Capitolul XVI	97
Capitolul XVII.....	100
Capitolul XVIII.....	106
Capitolul XIX.....	117
Capitolul XX.....	123
Capitolul XXI.....	129
Capitolul XXII	134
Capitolul XXIII.....	142

Capitolul XXIV.....	148
Capitolul XXV.....	152
Capitolul XXVI.....	158
PARTEA A DOUA: MANUELA TRECE	161
Capitolul I.....	163
Capitolul II.....	168
Capitolul III.....	173
Capitolul IV.....	178
Capitolul V.....	184
Capitolul VI.....	190
Capitolul VII.....	193
Capitolul VIII.....	199
Capitolul IX.....	205
Capitolul X.....	210
Capitolul XI.....	214
Capitolul XII.....	223
Capitolul XIII.....	228
Capitolul XIV.....	234
Capitolul XV.....	240
Capitolul XVI.....	247
Capitolul XVII.....	250
Capitolul XVIII.....	254
Capitolul XIX.....	260
Capitolul XX.....	268
Capitolul XXI.....	271
Capitolul XXII.....	276
Capitolul XXIII.....	284
Capitolul XXIV.....	290
EPILOG	299

Capitolul I

Nelu Antohi nu ieși, ci izbucni din Palatul de Justiție, cu mia de lei mototolită în mâna lui de tânăr atlet debutant în avocatură. Vântul vast al lui decembrie îl învăluia din prag ca de pe cheiul unei mări nordice, opunându-i o masivitate elastică și glacială.

— Mână birjar, da' mână...

Glasul avea în el o sută de draci zburliți; Birjarul ridică biciul împingând calul ca pe un bețiv îndărătnic, și oftă: parcă intrase un tigru în trăsura șubredă care basculase ca o barcă sub saltul clientului înalt și spătos.

Domnu' Nelu, hei dom' Nelu, v-ați uitat pălăria, – vocifera de pe scara Palatului femeia de la vestiarul baroului, înfrigurată în șalul îmbrăcat peste cap, făcând semnalizări desperate cu pălăria în vântul care-o zăpăcea pulverizându-i colb sur în ochii toropiți de căldura caloriferului.

Cum era așezat strâmb pe marginea trăsorii, c-un picior pe scară, cu mâna stângă crispată pe capră, ca și cum ar fi vrut să comunice birjarului coșcovit și calului lălău explozia vitezei, – Nelu își răsuci capul, și cu mâna în care era mia de lei dădu un pumn în vânt spre femeia din urmă; adică „taci odată și dă-o dracului de pălărie”.

Se uita neliniștit la ceasul Palatului, apoi crunt, la al Mitropoliei. Ceasul Gării mergea înainte, măgarul.

— Nu-dor-mi-pe-ca-pră – scanda scrâșnit și apăsător glasul lui bărbătesc, cu o bătaie de picior în podeaua trăsorii, dând o tresărire defensivă spinării birjarului evreu care simțind pumnii din vorbe, se temu și de năpustirea celorlalți.

Și în sfârșit, imperativa prezentă a unui astfel de client – tigrul, haiduc, huligan – în spinarea birjarului ieșean, dădu naștere unei parodii de viteză cvadripedă: penibilul galop al gloabelor, mai încet decât trapul mânzului crud, dar sfrijit, holbat și sleit ca un final de cursă.

Cu toată preajma Crăciunului, străzile erau aproape pustii: mat-cenușii, cum e asfaltul orașelor în zilele premergătoare înghețului, când cerul e scund și vânt.

Vântul, vântul și numai vântul peste toate cele. Tropăia ca un galop masiv pe tablele acoperișurilor, făcându-le să huruie și să pocnească; strâmbând firmele, cutremurând ferestrele, zgâlțâind firele electrice, oprind ca într-o mână cenușie zborul cârdurilor de ciori și împrôșcându-l în funingini croncănitor negre; apoi răsucind în uriașe spirale, cu urlet ascuțit, tot colbul strâns de pe câmpii și ulițe. Un vânt care venea din Rusia stepelor, a mărilor înghețate și a cazacilor beți, acoperind nu numai orașul, dar și tot nordul Moldovei, ca un enorm și dement fluviu al spațiilor, gonit din urmă de iarna care-i acoperea văzduhul cu nourii răsufletului ei.

Era un fel de spaimă în mersul rarilor trecători obloniți în paltoane de iarnă, cu capul înfundat între umeri, cu mâinile împlântate în buzunare. Și orașul părea mai mic, mai ghemuit, mai zgribulit, ca și vrăbiile.

Dar capul descoperit al lui Nelu Antohi, superb de tinerețe și vigoare, era sub urgie ca sub șoimi de vânătoare. Nici nu-și încheiase gulerul pardesiului: ochii lui albaștri cu gene castanii nu clipeau în vânt. Privea drept – drăcuind spinarea birjarului și culegând în treacăt ora ceasornicelor publice, ale căror minutare intrau ca ghimpii în nerăbdarea lui.

— Stăâânngaaa...

Se înălțase în scară și ca la un viraj de săniuță spinarea se arcuise, rotindu-se încordat. Îi clocotea în mâini

o poftă nebună de-a-l smulge pe birjar de pe capră spulberându-l în vânt cu gunoaiele orașului. O nevoie de viteză care nu se năștea numai din graba lui cu scop determinat, dar și din vântul acesta liber și beat de el însuși, încălecat peste mări, munți, hotare și anotimpuri, care stârnea o aspirație de zbor în tinerețea lui evadată din atmosfera Palatului de Justiție, – cu un onorar de o mie de lei în mâna închisă.

Ochi albaștri, dinți albi, tari și parcă mai mulți în desimea lor strălucitoare decât la ceilalți oameni; fruntea lată și scundă, ușor și parcă încrunțat bulbucată la rădăcina nasului imperios drept; sprincene zburlite la îmbinarea lor, și larg pornite în lături, până la tâmple; un ten luminos în care părul neras de-o zi-două punea o aurire de pâine coaptă; și un păr castaniu, robust, îndărătnic, pe care vântul îl făcea să clocotească mocnit, fără să-l destrame în șuvițe. Și capul acesta așezat pe un gât puternic rotunjit, izbucnit cu o involuntară trufie leonină dintre umerii lați.

Nu se împerechea deloc cu birja ieșeană capul fostului căpitan al echipei universitare de *football*. Cu trăsăturile lui voluntare și nete, cu ochii lui albaștri și drept privitori, și cu părul lui care părea răsucit de vânt, ar fi împodobit perfect, pe-o mare clătinată de valuri verzi, sfârșitul unei curse de bărci cu motor, aducându-și profilul în fața aplauzelor odată cu spumele curbe ale ultimului viraj victorios.

— Stop.

Venea din urmă un tramvai de tinichea hodorogită, zăngănindu-și clopotul din răputeri. Nelu sări din trăsură, trecu razant pe lângă botul tramvaiului și intra la „Paradisul Copiilor”, târând parcă tot vântul după el în dugheana adormită. Cu un orgoliu juvenil de băiat sărac, desfăcu mia motolită, aruncând-o împărătește casieritei. Cumpărăturile, după cum convenise, îl așteptau gata împachetate.

— Restul mi-l dai când mă întorc de la gară.

Trântită, ușa zăngăni din toate geamurile ca un front din piteni. Casierii controlă mîia cu mare viteză, sub ochii alarmat întrebători ai patronului.

— E bună.

Negustorul oftă ușurat.

Trăsura se opri se mai încolo, la o parte de linia tramvaiului. Birjarul aștepta cu mîna pe hățuri și biciul ridicat.

— Mână.

— Nelu!

Birja pornise. Dar Nelu era atât de profesional deprins să răspundă la chemările acestui glas, încât, cu o strâmbătură, sări din nou jos.

— Cum? N-ai plecat!... Phuu! Elegantă mai ești, domnișoară! exclama el cu candidă spontaneitate, respirând cu nări puternice parfumul de vervenă amăruie al fetei care se apropia în blană nouă, scoțându-și mînușa.

— Compliment pentru compliment, Nelule, și ție îți șade bine cu capul gol.

Îi vorbea în obraz, trecându-și suflarea buzelor pe fața lui, cum se alintă pisicile de tot ce întâlnesc pasiv în calea lor. În mîna lui mare, rece și nervos aspră, mîna ei caldă și dulce dădea senzația unei nudități intime.

Anișoara Nemțanu n-avea mîni caste. Dealtfel, ființa ei în toate amănuntele era femeie, cum flacăra e flacăra. Blana neagră sporea încă albeața de miez de pară bergamotă a obrazilor ei nefardați. Cu toată asprimea vremii și puterea vîntului, blana ei era larg deschisă pe pieptul decoltat, lăsând albeața sînilor să respire rotund și moale în bluza ușoară, sfidând frigul și privirile.

Chiar în plin vînt de iarnă, o tăcere alături de Anișoara, după câteva clipe devenea impudică.

— Te rog iartă-mă, domnișoară, sunt îngrozitor de grăbit. Mă duc la gară să-l conduc pe patron.

— Aha...

Odată cu exclamația meditativ prelungită, expresia Anișoarei Nemțanu se schimbă complet. Redeveni domnișoara avocat Nemțanu, prima secretară a celebrului Ernest Arișteanu, șefă ierarhică a lui Nelu. Și fața ei și glasul ei căpătără un accent serios, autoritar și circumspect.

— Ascultă, Nelule, nu cumva să-i spui lui Arișteanu că m-ai văzut. Pentru el am plecat de ieri...

Făcu o pauză, și întinzînd ușor bărbia, adăugă:

— Numai pentru tine sunt prezentă.

Și imediat, completă hotărât, răspicat:

— Ne-am înțeles: nu-i așa?

— Bun. Sărbătorile cu bine. Când pleci? adăugă Nelu, parcă în silă, retrăgându-se de-a-ndăratelea spre trăsura.

Anișoara își învălui șoldurile în blană ca într-un șal, înălțându-și pieptul.

— Poate că ne mai vedem la birou...

O răsucire de vînt o cuprinse turbat, răsturnându-i pălăria în mîna instinctiv întinsă, ridicându-i blana și rochia, dezgolindu-i picioarele până peste genunchi. Și fulgerul feminin al părului ruginiu, tumultuos ca flacăra unei torțe, și al picioarelor cambrate, zvelte și înalte, mușcă atât de viu din tinerețea lui Nelu, încât rămase c-un genunchi pe perna trăsorii și fața întoarsă îndărăt, cu sângele rotind în jurul Anișoarei ca un frunziș de toamnă, drăcește roșu.

— Mână birjar, ce stai! răsună cu vehemență glasul lui.

Trăsura coti la vale, spre gară, bătută de valurile vîntului.

Nelu își trecu mîna pe frunte și pe ochi, cu violență, ca și cum ar fi vrut să smulgă o buruiiană veninoasă. Dar gestul pe care îl dorea liberator, îi îmbrăcă toată fața în parfum amărui de vervenă, parcă dezbrăcînd-o pe Anișoara alături de obrazii lui.

Respiră adânc, privi cu părere de rău pachetele din mână – le uitase și lovind cu toată puterea piciorului în scândura trăsurii, vorbi în gura mare, parcă să-l audă mânia nordului care umplea cele patru zări:

– Măi birjar, lua-le-ar dracul pe toate femeile. Mână.

– Să le ieie, boierule, – oftă birjarul cu ochii la coada iepei jigărite.

Capitolul II

Ajunse la gară cu un sfert de oră înainte de pornirea trenului. Plecarea era la patru și cincisprezece, nu la patru, cum credea Nelu. Trenul era garat pe linia a doua, dincolo de peron. Tocmai sosise un accelerat. Domnea îmbulzirea din preajma vacanțelor: soldați în concediu, elevi, fete cu pelerinele umflate de vânt. O foială ca de raci atunci vărșați din paner. Fiecare pasager devenea o piedică pentru ceilalți. De unde, un fel de dușmănie colectivă, cu exclamațiile de rigoare, dominată în răstimpuri de țipătul de femeie trasă de păr, al unei locomotive în manevră.

Nelu atacă mulțimea ca la o șarjă de *football*, aplecat, cu pași largi, săltând peste obstacole – bagaje, picioare neîndemânatece sau răuvoitoare înlăturând dur cu umerii, nu cu mâinile, tot ce i se punea în cale la înălțimea pieptului.

Și de departe zări și fu zărit de fereastra cu două năsucuri turtite pe aburul ei.

De când se instalaseră în compartiment, copiii Arișteanu îl așteptau la fereastra împărțită în două printr-o dungă perpendiculară, trasă – după grele deliberări contradictorii – de degetul lui Roro. Grigri avea canapeaua din stânga și fracțiunea de fereastră respectivă; Roro, canapeaua din dreapta cu semi-fereastra ei. Pe fereastra lui Grigri, înscrise cu degetul, apăreau inițialele G. A.: un g cu buclă orgolioasă de premiant în clasa a patra primară. Pe fereastra lui Roro, zgâriate delicat cu vârful unghiei, inițialele R. A. denunțau scrisul pe placă al elevei din clasa întâi primară. Inițialele C. F. R. puteau să dispară. Odată cu intrarea copiilor, compartimentul nu mai aparținea căii ferate.

– Mamă, cât îi ceasul?

- Mamă, când pleacă trenul?
 — Mamă, cât mai este?
 — Mamă, de ce nu vine Nelu?
 — Mamă, trenul îl așteaptă pe Nelu?

Ernest Arișteanu își fuma pipa pe coridor, inspectând compartimentele în speranța unei apariții picante, culegând în treacăț aperitivul optic al picioarelor de femei care se urcau în tren cu rochia bătută de vânt. Dealtfel, Ernest Arișteanu nu putea sta locului decât la biroul său și la volanul automobilului, dar și acolo cu vibrații de Calul-Dracului.

Așa că Mimi Arișteanu era singura victimă a întrebărilor copiilor. Nu răspundea. Le alunga cu mâna ca pe muște. Dar tot ca muștele reveneau, dând uneori degetelor fine ale doamnei Arișteanu, cufundată în lectură, nervozități de coadă de pisică.

— Tăceți. Vă rog, tăceți odată.

Și întrebările continuau, întrerupte de dialoguri agresive.

— Uite-l, anunțase Grigri. Am câștigat pariul.

— L-ai pierdut, – răspunsese Roro, după o pauză anxioasă, măturând fin bruma geamului cu genele prea lungi.

— Cum l-am pierdut? – se încruntase el, – aplecându-și fruntea berbecește.

Făcuseră într-adevăr solemnă prinsoare: cine-l vede dintâi pe Nelu câștigă jumătatea de fereastră, a celuilalt, devenind stăpânul întregii ferestre în tot timpul drumului.

— L-ai pierdut, proclamase Roro, fără să găsească încă formula. Sigur, – continuase ea, acoperind pauza cu o afirmație premergătoare argumentului; l-ai pierdut fiindcă nu l-ai câștigat.

În fața sofismului feminin, Grigri deveni violent și vulgar.

— Asta-i porcărie. Nu mă mai joc cu eleve dintr-aintâia.

— Nu te mai joci? Perfect. Pleacă de la fereastră, individule!

Vorba „individ”, auzită de la tatăl ei, cu un accent pejorativ, devenise cea mai drastică insultă a lui Roro.

Dar apariția lui Nelu curmă războiul înainte de-a fi început concret.

— Mamă, vine Nelu, strigă Roro, uitându-l pe Grigri.

Și fără să mai aștepte încuviințarea mamei ei, cufundată în lectură, sări de pe canapea, fugind afară să-l întâmpine pe scara vagonului. Grigri însă, nu se îndura să părăsească fereastra de la care admira cu aplauze goana lui Nelu prin mulțime. O pedepsi însă concomitent și pe Roro, ștergând cu mâna lui lată de pui de Saint-Bernard, inițialele de pe fereastră ei, și înscriind automat inițialele lui, de-asupra, pe aburul disponibil. Nelu îi făcu un semn prietenos, în treacăț, fără să aștepte efectul eforturilor lui de-a trage fereastra în jos, – căci dincolo, pe ultima treaptă a scării vagonului, delicioasă în vântul care-i ondula cozile negre legate cu câte-o fundă galbenă, cu capul răsturnat pe spate, și brațele întinse a zbor, îl aștepta Roro. O culese, și cu ea de gât sui scara vagonului.

— Mickey-Mouse! Mickey-Mouse! Na! Ce-am pățit?

Olovise cu capul de susul ușii. Figura fetei se crispă a plâns în jurul buzelor; dar față în față cu ochii lui Nelu care o privea cu o vădită îngrijorare, avu o mișcare de îndârjită negațiune cu ochii închiși; pieptul și nasul îi clăcotea de un suspin învins, și după o crâncenă luptă dintre un soare mic și un nour mic, bucuria reizbucni în ochii și mai strălucitori.

Între timp și Grigri ieșise în coridor, demn, cu mâinile în buzunar, dar cu o bucurie în ochi, care-i dezmințea atitudinea voit flegmatică. Aruncă o privire reprobativă spre Roro și cu pieptul bombat athletic, întinse mâna.